

Emne	Lærebok	Oppgaver
1 Matriseregning og matrisemultiplikasjon	[E] 6.6	[E] 6.6.1 - 6.6.5
2 Noen regneregler for matriser	[E] 6.6	

[E] 6.8

Pensum fram til
ortogonal projeksjonVektorer og vektorregning:

- lineær kombinasjoner, span, vektorlikninger
- lengden av en vektor, ortogonalitet, indreprodukt

$$x \cdot \begin{pmatrix} 80-60 \\ 100-40 \\ 40-60 \end{pmatrix} + y \cdot \begin{pmatrix} - \\ - \\ - \end{pmatrix} + z \cdot \begin{pmatrix} - \\ - \\ - \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} R_1 \\ R_2 \\ R_3 \end{pmatrix}$$

① Matriser og matriseregning

Defn En $m \times n$ -matrise er en rektangulær tabell med tall / tallverdier som har m rader og n kolonner

$$A = \begin{pmatrix} a_{11} & a_{12} & \dots & a_{1n} \\ a_{21} & a_{22} & \dots & a_{2n} \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ a_{m1} & a_{m2} & \dots & a_{mn} \end{pmatrix} \quad m \times n \text{-matrise}$$

↑ tallet i rad 1, kolonne 2

Ex: $A = \begin{pmatrix} 1 & 4 & 2 \\ 0 & 7 & -1 \end{pmatrix}$ 2×3 -matrise $B = \begin{pmatrix} 1 & 2 & a \\ a & -1 & 0 \\ 1 & a & 4 \end{pmatrix}$ 3×3 -matrise

A kalles kvadratisk hvis $m=n$.

Regneoperasjoner:

- addisjon/subtraksjon: $A \pm B$ definert om A og B
har samme størrelse

Eks:
$$\begin{pmatrix} 1 & 7 & -1 \\ 0 & 4 & 2 \end{pmatrix} + \begin{pmatrix} 2 & 0 & 4 \\ 3 & -1 & 3 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1+2 & 7+0 & -1+4 \\ 0+3 & 4+(-1) & 2+3 \end{pmatrix}$$

$$= \begin{pmatrix} 3 & 7 & 3 \\ 3 & 3 & 5 \end{pmatrix}$$

- Skalar multiplikasjon: $r \cdot A$ (r skalar = tall)

Eks:
$$2 \cdot \begin{pmatrix} 1 & 1 & 1 \\ 1 & 2 & 4 \\ 1 & 3 & 9 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 2 & 2 & 2 \\ 2 & 4 & 8 \\ 2 & 6 & 18 \end{pmatrix}$$

- matrise multiplikasjon: $A \cdot B$
 $m \times n$ $n \times p$
 \downarrow
 $m \times p$
 AB

definert når
 $\#$ kolonner i A =
 $\#$ rader i B

Eks:

$$\begin{pmatrix} 1 & 2 \\ 2 & 1 \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} 7 \\ 3 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 13 \\ 17 \end{pmatrix}$$

2×2 2×1 2×1

produkt:

$\#$ rader = $\#$ rader i A
 $\#$ kolonner = $\#$ kolonner
i B

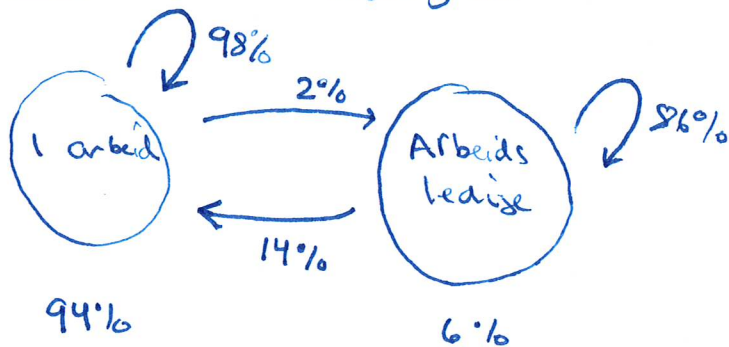
$$\begin{pmatrix} 1 & 2 \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} 7 \\ 3 \end{pmatrix} \rightsquigarrow 1 \cdot 7 + 2 \cdot 3 = \underline{13}$$

$$\begin{pmatrix} 2 & 1 \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} 7 \\ 3 \end{pmatrix} \rightsquigarrow 2 \cdot 7 + 1 \cdot 3 = \underline{17}$$

$$\begin{pmatrix} 1 \\ 2 \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} 7 \\ 3 \end{pmatrix} = 1 \cdot 7 + 2 \cdot 3 = 13$$

prikkprodukt

Ekse: Arbeidsledighet

Tilstandsvektor: $\underline{v}_0 = \begin{pmatrix} 0.94 \\ 0.06 \end{pmatrix} \leftarrow \begin{matrix} e_0 \\ u_0 \end{matrix}$ Endringsmatrise $A = \begin{pmatrix} 0.98 & 0.14 \\ 0.02 & 0.86 \end{pmatrix} \leftarrow \begin{matrix} e \\ u \end{matrix}$

$$\underline{v}_1 = A \cdot \underline{v}_0 = \begin{pmatrix} 0.98 & 0.14 \\ 0.02 & 0.86 \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} 0.94 \\ 0.06 \end{pmatrix}$$

$$= \begin{pmatrix} 0.98 \cdot 0.94 + 0.14 \cdot 0.06 \\ 0.02 \cdot 0.94 + 0.86 \cdot 0.06 \end{pmatrix} \leftarrow \begin{matrix} e_1 \\ u_1 \end{matrix}$$

$$\left. \begin{aligned} \underline{v}_2 &= A \cdot \underline{v}_1 = A \cdot (A \cdot \underline{v}_0) = A^2 \cdot \underline{v}_0 \\ \vdots \\ \underline{v}_n &= \dots = A^n \cdot \underline{v}_0 \end{aligned} \right\} \begin{aligned} A^2 &= \begin{pmatrix} 0.98 & 0.14 \\ 0.02 & 0.86 \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} 0.98 & 0.14 \\ 0.02 & 0.86 \end{pmatrix} \\ &= \begin{pmatrix} 0.98^2 + 0.14 \cdot 0.02 & \dots \\ 0.02 \cdot 0.98 + 0.86 \cdot 0.02 & \dots \end{pmatrix} \end{aligned}$$

Potenser av matriser:

A : $A^2 = A \cdot A$
 $n \times n$ -matrise (kvadratisk) $n \times n = n \times n$
 $A^3 = (A \cdot A) A = A^2 \cdot A$
 \vdots
 $A^n = \underbrace{A \cdot A \cdot \dots \cdot A}_n$ n faktorer

Transponering: $A \longrightarrow A^T$
 $m \times n \qquad n \times m$

Ex: $A = \begin{pmatrix} 1 & 3 & 7 \\ 0 & 1 & 4 \end{pmatrix}$ $A^T = \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 3 & 1 \\ 7 & 4 \end{pmatrix}$
 $2 \times 3 \qquad 3 \times 2$

$A = \begin{pmatrix} 1 & 1 & 1 \\ 1 & 2 & 4 \\ 1 & 3 & 9 \end{pmatrix}$ $A^T = \begin{pmatrix} 1 & 1 & 1 \\ 1 & 2 & 3 \\ 1 & 4 & 9 \end{pmatrix}$
 $3 \times 3 \qquad 3 \times 3$

$A = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 4 \\ 3 & -1 & 7 \\ 5 & 6 & 8 \end{pmatrix}$ $A^T = \begin{pmatrix} 1 & 3 & 5 \\ 2 & -1 & 6 \\ 4 & 7 & 8 \end{pmatrix}$

Defn: A kalles symmetrisk hvis $A^T = A$.

Ex: $A = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 \\ 2 & 4 & 5 \\ 3 & 5 & 7 \end{pmatrix}$ er symmetrisk $A^T = A$

Fakta: i) $(A \cdot B)^T = B^T \cdot A^T$

ii) $\underline{v} \cdot \underline{w} = \underline{v}^T \cdot \underline{w}$
 $\uparrow \qquad \uparrow \qquad \uparrow$
 $n\text{-vektors} \qquad \text{prikkprodukt} \qquad \text{matrise-} \\ \text{av vektorer} \qquad \qquad \qquad \text{multiplikasjon}$
 $1 \times n \qquad \qquad \qquad n \times 1$

$\begin{pmatrix} v_1 \\ v_2 \\ \vdots \\ v_n \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} w_1 \\ w_2 \\ \vdots \\ w_n \end{pmatrix} = v_1 w_1 + v_2 w_2 + \dots + v_n w_n$

$(v_1 \ v_2 \ \dots \ v_n) \cdot \begin{pmatrix} w_1 \\ w_2 \\ \vdots \\ w_n \end{pmatrix} = (v_1 w_1 + v_2 w_2 + \dots + v_n w_n)$

